

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ ควนเนียง จังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายสุทิศ พงษ์จีน.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๕๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางเหรียง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา.....
โทรศัพท์ ...๐๘๑๕๔๑๙๕๕๕.....Facebook ...Sutis Pongjeen.....Line ...๐๘๑๕๔๑๙๕๕๕.....
เกิด พ.ศ. ๒๕๖๘ .. ปัจจุบันอายุ ๕๖.....ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษาปริญญาตรี.....
สถาบันการศึกษาราชภัฏนครศรีธรรมราช.....
คณะ/สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๑๒๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ...๒๕๖๓.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
- ๑. ผักยกแคร่
 - ๒. การปลูกผักในกระถาง
 - ๓. การผลิตดินปลูก
 - ๔. ปลูกผักในโรงเรือน
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
- ๑. ผักยกแคร่
 - ๒. การผลิตดินปลูก
 - ๓. ปลูกผักในโรงเรือน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. ผักยกแคร่
๒. การผลิตดินปลูก
๓. ปลูกผักในโรงเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- หลักสูตรการผสมดินปลูก

การผสมดินปลูกให้เหมาะสม ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตของพืช ทางศูนย์จะใช้ดินที่ผสมเองมาใช้ในการกิจกรรมผักกระถางและผักยกแคร่ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจคุณสมบัติของดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

๑. เพื่อการผสมดินปลูกที่เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถปฏิบัติและนำความรู้ไปใช้ในพื้นที่ของตนเองได้จริง

เนื้อหาหลักสูตร

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับดิน

- ชนิดของดิน
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพดิน

๒. ส่วนผสมของดินปลูกที่เหมาะสม

- ดิน, ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยหมัก, แกลบดิบ/แกลบดำ, มูลสัตว์
- สัดส่วนการผสมตามประเภทพืช (พืชผัก, ไม้ผล, ไม้ดอก)

๓. การปรับปรุงดิน

- การวัดค่า pH ดิน
- การแก้ปัญหาดินกรด/ดินเค็ม/ดินเหนียว
- การใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว, ถ่านชีวมวล ฯลฯ)

๔. การผสมดินปลูกในเชิงปฏิบัติ

- สาธิตขั้นตอนการผสมดินจริง
- การเก็บรักษาดินปลูก

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยาย

๒. การสาธิต

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๑. รวบรวมข้อมูลจากพื้นที่จริง เช่น ปัญหา ข้อเสนอ และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้เวทีประชุมกลุ่มย่อย, ศูนย์เครือข่าย, หรือกลุ่ม Smart Farmer เพื่อสื่อสารและรับฟังความเห็นจากชุมชน

๒. นำเสนอข้อมูลต่อคณะทำงานระดับอำเภอ โดยเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ

๓. เข้าร่วมประชุมจัดทำแผนบูรณาการระดับจังหวัด โดยเข้าร่วมประชุมร่วมกับคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่ตอบโจทย์พื้นที่ ปรับแก้แผนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนและเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เมื่อแผนได้รับการอนุมัติและเริ่มดำเนินการ ประธาน ศพก. จะร่วมติดตามความคืบหน้า พร้อมรายงานผลและข้อเสนอแนะกลับสู่ที่ประชุมในรอบถัดไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

๑. การจัดทำแผนฯ

- การรวบรวมข้อมูลพื้นที่
- ประชุมระดับอำเภอ/จังหวัด
- เขียนร่างแผนเชิงปฏิบัติการ

๒. ผู้มีส่วนร่วมหลัก

- ประธาน ศพก.
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอและจังหวัด
- เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ปศุสัตว์, ประมง, พัฒนาชุมชนฯ)
- ผู้นำชุมชน / เครือข่าย ศพก.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัด

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

อยากให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดการทำการเกษตรที่ยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตลง เริ่มจากการทำดินปลูกเองเพื่อให้ดินที่ใช้ปลูกมีธาตุอาหารที่ครบถ้วน มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของพืชมากที่สุด ทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาสภาพอากาศที่แปรปรวน อยากแก้ปัญหาให้เกษตรกรในพื้นที่ได้ปลูกผักได้ทุกฤดูกาลโดยการปลูกในกระถาง การปลูกผักบนแคร่ และการปลูกผักในโรงเรือน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

โรงเรือนอัจฉริยะ กางมุ้งเพื่อควบคุมการระบาดของศัตรูพืช ลดความเสียหายจากแมลงศัตรูพืช

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- ออกแบบโครงสร้างโรงเรือนและวัสดุให้เหมาะสมกับพื้นที่และชนิดพืช

- ดำเนินการปลูกพืชภายในโรงเรือน และมีการเก็บบันทึกข้อมูลการเพาะปลูก และข้อมูลศัตรูพืชเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการระบาด

- ประเมินผลผลิตก่อนและหลังการใช้โรงเรือนอัจฉริยะ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับการปลูกในพื้นที่ มีขั้นตอนคือ

๑. วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่คือ ตรวจสอบชนิดของดิน ความเป็นกรด-ด่าง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำ ความชื้น และสำรวจศัตรูพืช โรคพืช

๒. คัดเลือกพันธุ์พืชที่มีความทนทานต่อสภาพอากาศและดินในพื้นที่ เลือกพันธุ์ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวเหมาะสมกับฤดูเพาะปลูก คัดเลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรค แมลง และศัตรูพืช และเลือกพันธุ์ที่ตรงตามความต้องการของตลาด (เช่น สี รสชาติ อายุการเก็บรักษา)

๓. ทดลองปลูกในแปลงเล็กๆ เพื่อดูผลการเจริญเติบโตและผลผลิตของพันธุ์พืชที่เลือก โดยการทดลองปลูกพันธุ์ใหม่ ๑-๒ รุ่น แล้วเปรียบเทียบกับพันธุ์เดิมที่เคยปลูก

๔. วิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อประเมินว่าพันธุ์พืชนั้นเหมาะสมหรือไม่ หากผลการทดลองดี ให้ขยายพื้นที่ปลูก

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑๐.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ผักยอกแคร์..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๕ แคร์.....ขนาดแคร์ละ.....๑.๕*๓ เมตร

๑.๒)ผักในโรงเรือน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๐-๒๕.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)ปาล์มน้ำมัน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔-๒-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่ไข่..... จำนวน.....๒๐๐.....(ตัว)

๓.๒)ปลากินพืช..... จำนวน.....๕๐๐.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ดินปลูก..... จำนวน.....๔๐๐ กระสอบ/เดือน.....

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ผักยอกแคร์.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)แคร์..... เป็นเงิน.....๗,๐๐๐.....บาท/แคร์

๑.๒)ดินปลูก..... เป็นเงิน.....๒,๕๐๐.....บาท/แคร์/ปี

๑.๓)พันธุ์ผัก..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๕)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๑๐,๐๐๐.....บาท/แคร์/ปี (ลงทุนแค่ครั้งแรก)

รายได้๑๐,๕๐๐.....บาท/แคร์/ปี

๒) สินค้า.....ผักในโรงเรือน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)โรงเรือน..... เป็นเงิน.....๒๕๐,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๓)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๔)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๕)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๒๕๐,๐๐๐.....บาท/โรงเรือน พร้อมระบบการให้น้ำอัจฉริยะ

รายได้๖๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒) สินค้า.....ปาล์มน้ำมัน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑)ค่าพันธุ์ปาล์ม..... เป็นเงิน.....๒๒,๐๐๐.....บาท/๔.๕ ไร่
 ๑.๒)ค่าปรับพื้นที่และปุ๋ย..... เป็นเงิน.....๘,๐๐๐.....บาท/๔.๕ ไร่
 ๑.๓) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 ๑.๔) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 ๑.๕) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 รวมต้นทุนการผลิต๓๐,๐๐๐...บาท/ ๔.๕ ไร่
 รายได้บาท/ปี (ปาล์มเล็กยังไม่ให้ผลผลิต)

๓) สินค้า.....โกโก้.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑)ค่าพันธุ์โกโก้..... เป็นเงิน.....๔๐,๐๐๐.....บาท/ปี
 ๑.๒)ค่าคอกโกโก้..... เป็นเงิน.....๒๐,๐๐๐.....บาท/ปี
 ๑.๓)ค่าอาหาร..... เป็นเงิน.....๑๒,๖๐๐.....บาท/ปี
 ๑.๔) เป็นเงิน.....บาท/ปี
 ๑.๕) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 รวมต้นทุนการผลิต๗๒,๖๐๐...บาท/ปี
 รายได้๑๘๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๔) สินค้า.....ดินปลูก.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 ๑.๒) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 ๑.๓) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 ๑.๔) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 ๑.๕) เป็นเงิน.....บาท/ไร่
 รวมต้นทุนการผลิต๒๔.....บาท/กระสอบ ๖.๕ กก.
 รายได้๓๕.....บาท/กระสอบ ๔๐๐ กระสอบ/เดือน
 **** ต้นทุน/ปี ๑๑๕,๒๐๐ บาท****
 **** ยอดขายปีละ ๑๖๘,๐๐๐ บาท/ปี ****

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
 ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไข่ไก่.....
 เฉลี่ยรายได้วันละ.....๖๖๐.....บาท/วัน
 ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
 ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ผักสลัดและผักยกแคร่.....
 เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๒,๕๐๐.....บาท/สัปดาห์
 ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
 ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ดินปลูก.....
 เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๔,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการบริหารจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ต้นทุนน้อยลงแต่ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
- มีบทบาทเป็นเกษตรกรต้นแบบ ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น
- มีโอกาสเข้าร่วมเครือข่ายหรือโครงการสนับสนุนจากภาครัฐ

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่

- สามารถเข้ามาศึกษาดูงานจากแปลงเรียนรู้จริง
- ได้คำปรึกษาโดยตรงจากเกษตรกรต้นแบบที่มีประสบการณ์
- เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนโดยรวม

- เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้จากคนในพื้นที่ให้กับคนในชุมชน
- เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานรัฐ และองค์กรเอกชน
- ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงด้านอาหาร และสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร เนื่องจากมุ้งสามารถป้องกันแมลงศัตรูพืชได้โดยตรง ทำให้ลดความจำเป็นในการพ่นยาฆ่าแมลง หรือสารเคมีต่างๆ ส่งผลให้มี สารเคมีตกค้างในดิน น้ำ และอากาศน้อยลง เกษตรกรและผู้บริโภคจึงปลอดภัยมากขึ้น และระบบนิเวศในพื้นที่ยังสมดุล
- ช่วยรักษาคุณภาพดินและแหล่งน้ำ เมื่อไม่ใช้สารเคมีมาก ดินจะมี จุลินทรีย์ที่ดี และโครงสร้างของดินไม่เสีย
- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การควบคุมสภาพแวดล้อมในโรงเรือนช่วยให้พืชเจริญเติบโตดี โดยไม่ต้องเร่งด้วยสารเร่งการเจริญเติบโต

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- อนุรักษ์ดิน
ลดการปนเปื้อนของสารเคมี เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ลดการพังทลายของดิน
- อนุรักษ์น้ำ
ลดปริมาณการใช้น้ำ เมื่อใช้ระบบเกษตรแบบพอลิเพกหรือระบบน้ำหยดร่วมด้วย
- อนุรักษ์อากาศ
ช่วยลดมลภาวะทางอากาศ ส่งผลดีต่อสุขภาพทั้งเกษตรกรและชุมชนรอบข้าง

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๑. มีความรู้ด้านการเกษตรของพื้นที่ มีข้อมูลด้าน ชนิดพืชหลักที่นิยมปลูก, ฤดูกาลเพาะปลูก และปริมาณผลผลิตเฉลี่ยในพื้นที่ เข้าใจปัญหาหลักทางการเกษตร เช่น ศัตรูพืช โรคพืช ภัยแล้ง หรือราคาตกต่ำ
๒. เป็นต้นแบบที่เกษตรกรเชื่อถือ ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การจัดการแปลง มีแปลงเรียนรู้จริงที่เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาดูงาน และนำแนวทางไปปรับใช้ได้
๓. พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชหรือระบบการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการปลูกแบบปลอดภัย เกษตรผสมผสานตามความเหมาะสมของแต่ละแปลง
๔. ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้และถ่ายทอดต่อได้ ส่งผลให้ชุมชนมีความมั่นคงทางอาหาร และเศรษฐกิจท้องถิ่นดีขึ้น
๕. สร้างเครือข่ายและความร่วมมือ สร้างเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบในหมู่บ้าน/ตำบล เพื่อขยายผล

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงานที่เป็นรูปธรรม ที่เข้าถึงง่ายและมีกิจกรรมตลอดทั้งปี กลุ่มเป้าหมายหลากหลาย ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่ เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง มีคนเข้ามศึกษาดูงานที่ศูนย์ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน/ปี

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- ให้คำปรึกษาเกษตรกรรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยเกษตรกรสามารถ เข้ามาปรึกษาปัญหาด้านการเพาะปลูก การจัดการศัตรูพืช ดิน น้ำ หรือการตลาดได้โดยตรง ให้คำแนะนำ ตามสภาพปัญหาจริงในพื้นที่ เช่น ปรับสูตรปุ๋ย แก้โรคพืช วางแผนฤดูปลูก
- รับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ ช่องทางสื่อสารตรงระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานรัฐ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรในพื้นที่ มีการเผยแพร่ผ่านหลายช่องทาง เช่น กลุ่มไลน์เกษตรกร, เฟซบุ๊ก
- ให้บริการด้านวิชาการเกษตรอย่างเป็นระบบ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมศัตรูพืชแบบปลอดภัย

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การเป็นต้นแบบในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรสมัยใหม่ เป็นต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่มาศึกษาดูงาน และนำไปต่อยอดเพื่อใช้ในแปลงเกษตรกรของตนต่อไป

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 - ทำงานร่วมกับชุมชนอย่างใกล้ชิด ผ่านการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ เวทีประชาคม หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรช่วยให้เกิดพลังขับเคลื่อนร่วมกัน และจัดการทรัพยากรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงและทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนในพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นผู้ดำเนินการกำหนดทิศทางและแผนดำเนินงานของ ศพก. วางแผนการดำเนินกิจกรรมของ ศพก. ร่วมกับคณะกรรมการ โดยเน้นความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่
- สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทำหน้าที่ประสานงานและเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานรัฐ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด องค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา
- ยกกระดับศพก. ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน เป็นต้นแบบในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบสมัยใหม่เพื่อแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากสภาพอากาศแปรปรวน สร้างแรงบันดาลใจและผลักดัน ขับเคลื่อนให้เกษตรกรรายอื่นหันมาทำการเกษตรสมัยใหม่เพื่อความยั่งยืนในการทำเกษตรต่อไปในอนาคต

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ประธาน ศพก. อำเภอควนเนียง
- ผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด
- ประธานชมรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรสงขลา
- ประธานสหกรณ์ออมทรัพย์สหกรณ์จังหวัดสงขลา จำกัด
- ครูบุญชีอาสา
- อาสาสหกรณ์

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ร่วมกับหน่วยงานในอำเภอควนเนียงทำกิจกรรมต่าง เช่น การเยี่ยมผู้ป่วยและผู้ป่วยติดเตียง และยังร่วมบริจาคทรัพย์ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน วัด โรงเรียน องค์กร และหน่วยงานอื่นๆ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย อุทกภัย วาตภัย ซึ่งเป็นผู้นำและแบบอย่างแก่พนักงานในองค์กร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ทำงานด้วยใจ ไม่ใช่แค่หน้าที่

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ประธาน ศพก. สมาชิก ศพก. เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอควนเนียง และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.

พิกัดแผนที่ X ๖๕๑๓๗๓ Y ๗๙๒๖๕๙ หรือ lat ๗.๑๖๙๐๒๐ long ๑๐๐.๓๗๐๘๗๔

ศพก. เครือข่าย

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(ศูนย์ขยาย)	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	บางเหริ่ง	นายพิทักษ์ ตระกูลกำจ่าย
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๙	ควนโส	นายสมทบ จันทภาโส
๓	ศูนย์เครือข่ายทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	รัตภูมิ	นางสุภาพร ท้าวนิล
๔	ศูนย์เครือข่ายการเพาะเห็ด	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑๓	รัตภูมิ	นายเจริญชัย ทองเชื้อ
๕	ศูนย์ศพก.เครือข่าย ตำบลบางเหริ่ง	ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจเกษตร	๑๒	บางเหริ่ง	นายวิจิตร อินทะโร
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านหน้าควน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านการเกษตร	๑๓	บางเหริ่ง	นางเพ็ญ แก้วเจริญ
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวหอมมะลิ สองเกาะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านการเกษตร	๒	ควนโส	นางฉลวย คงสม
๘	สวนพอเพียงคลองช้าง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	บางเหริ่ง	นางเขมวันต์ ศรีนราธิวัฒน์
๙	ศูนย์เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	รัตภูมิ	นายเรียง เกาทอง
๑๐	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	ควนโส	นายวิชาญ พรหมจรรย์
๑๑	ศูนย์เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๓	รัตภูมิ	นางวรรณภา พวงศิลป์
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ห้วยลึก	นายชยธร แสงจันทร์
๑๓	ศูนย์ศพก.เครือข่าย ตำบลรัตภูมิ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	รัตภูมิ	นายวิชาญ สุวรรณชาติ
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๓๖	บางเหริ่ง	นายเมี้ยน ไชยงค์